

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 25 B.
Félévre ———— 13 B.
Negyedévre ———— 8 B.
Egy hóra ———— 1 B.
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetésekben.

Magasabb hirdetés

vessék — te kétszeresek árával.

Nagybecskerek, 1897.

XXVI. évfolyam, 268. szám.

Kedd, november 23.

A külügyi expozé.

Nagy-Becskek, nov. 22.

(F) Amit Ő Felsége legmagasabb trónbeszédében főbb vonásokban lakonikus rövidséggel jelzett, t. i. külügyi politikánk sikereit, azt gróf Goluchowsky Agenor expozéjában pragmatikus részletességgel fejtegette ki. Fejtegetései már világos és őszinte alakjuknál, de különösen határozott és tiszta tartalmuknál fogva a legalkalmasabbak arra, hogy mindenféle bizalmat és megnyugtatót keltsenek.

A külügyminiszter tulnyomó részben tulajdonképen a saját működéséről szolt, de ezt oly diskrét és előkelő modorban tette, hogy az európai koncertet helyezi előtérbe, amelynek működéséről a legteljesebb elismerés hangján nyilatkozik. Gróf Goluchowsky beszédében kimerítően foglalkozik az európai koncert érdemeivel, amelyek között első helyen áll az, hogy a békét fentartania és a görög-török összeköttözést elszigetelnie sikerült.

A görögök kalandos próbálkozásait különben érdem szerint leszólja, de annak lefolyását a valósághoz hiven, minden szépítés avagy eltitkolás nélkül vázolja. A háboru lokalizálásának érdemét a külügyminiszter jogosult önérettel Ausztria Magyarországnak és kivált Oroszországnak vindikálja, illetőleg tulajdonítja. Aminthogy Oroszország és monarchiánk között a balkán félszigeti viszonyok tekintetében létrejött egyetértés a jelen év politikai történetének legfontosabb és legkedvezőbb eseménye.

E tekintetben a külügyminiszter a legmesszebbmenő kívánalmakat is kielégítő módon nyilatkozik, amidőn konstatálja, hogy Oroszország és monarchiánk között semmi olyan ellentét nincs, amelyet ki-

egyenlíteni nem lehetne, s hogy a status quonak a keleten való fenntartása Oroszországnak épp úgy célja, mint nekünk.

Törökország tekintetében meggyőző bizonyossággal adott kifejezést a külügyminiszter annak, hogy ott a rend helyre fog állítani.

A hármasszövevényről természetesen meleg hangon emlékezett meg, amelynek feltétlen megbízhatósága minden kétségen felül áll. A monzai látogatásról a miniszter ugyan nem tett pozitív nyilatkozatot, de határozottan érezte azt, hogy ott pozitív megállapodások jöttek létre.

Ezek alapján a külügyminiszter beszédét természetesen az állandó békébe helyezett reményének kifejezésével fejezte be, amelyet nem tart többé utópiának, sőt alkalmasnak és biztatónak arra, hogy a küzdelem és versengés egészen más téren, a kereskedelmi politika terén foglalkoztassa az európai államokat, melyeket erre a tengeren tuli versenyre fog kényszeríteni.

A magyar delegáció külügyi albizottsága osztatlan helyesléssel kísérte a külügyminiszter fejtegetéseit, amelyek a magyar közvéleményben is bizonyára a legteljesebb megnyugvást kelthetik, mert belőlük nemzeti sulyunk s jelentőségünk praeponderálása és a monarchia nemzetközi helyzetének döntő szava kétségtelenül kitünik.

A delegációk. Bécsből telegrafálják: Ma délelőtt a magyar delegáció tengerészeti albizottsága ülést tartott, a melyen Pallavicini Ede őrgróf elnököl, s a melyen a közös kormány képviselőiben Kállay közös pénzügyminiszter, a haditengerészet részéről pedig Sterneck báró admirális és még három tengerész-főtiszt jelent meg. A magyar kormányt Lukács pénzügyminiszter képviselte. Teleki Sándor gróf előadó megemlékezett az osztrák-magyar tengerészetnek tavaly a levantei vizekben kifejtett tevékenységéről, a mely alkalmat adott arra, hogy a flotta, mint a monarchia nagy-

hatalmi állásának tényezője mutassa be magát. Áttért aztán a flotta és felszerelés terén tett haladásokra és a költségvetés részletes ösmertetése után bizalmát fejezi ki a tengerészeti kormányra. A bizalom-nyilvánításhoz csatlakozik Thuroczky Miklós gróf is, a ki előterjeszti és megokolja a következő határozati javaslatot: „A tengerészeti főparancsnokság utasítatik, hogy a haditengerészet céljaira szükséges cikkeket abban az arányban, a melyben Magyarország a közös kiadásokhoz hozzájárul, Magyarországon szerzeze be és e tekintetben tett intézkedéseiről, valamint azok eredményeiről évenként tegyen jelentést a magyar delegációnak.” Az ülés még tart.

Politikai hírek.

A gyulai mandátum. Békés Gyuláról táviratozzák: A szabadelvű pártkör ma szervezkedő gyűlést tartott. Elnökké egyhangulag Poppovics Jusztint, alelnökké Oláh György főügyészt választották. Lendvay Mátyás ajánlatára nagy lelkesedéssel Bodoky Zoltán megyei főjegyzőt kiáltották ki képviselőjelöltnek. Ladis György vezetésével tíz tagú küldöttség ment a jelöltért, aki a jelölést szép beszédben köszönte meg. Bodoky Zoltán a legközelebbi vasárnapon mond programbeszédet.

A román király látogatása. Érdekes a román király látogatása a cárnál Pétervárott vagy Livadiában. Ezt most készíti elő. A bevezetés ehhez az volt, hogy a cár külön követet küldött Károly király üdvözlésére, a mikor a mult hetekben Jászvásáron járt. De már tavaly is szó volt erről az utazásról s mindjárt királyunk bukaresti látogatása után, de akkor elmaradt, mert félreértésektől tartottak, mintha Románia Oroszországhoz pártolna tőlünk. Most ez a magyarzát ki van zárva és Fonton orosz követnek sikerült a román udvarnál és kormánynál megszüntetni a bizalmatlanságot, a melyet előde, Hitrovo keltett.

A „TORONTÁL” tárczája

A piros rózsá.

(Don Arcalos levele donna Valenciához.)

Mire Önhöz érnek a sorok, szeretve imádtott donna, én már régen átmentem a Földközi tengeren s letelepedtem egyik virágzó gyarmatunkon, a Cuba-szigetén. Igaz, hogy ott nem mosolyognak a piros pozsgás menyecskék, nem adhajtoznak a halvány kisasszonyok és nem fognak bennünket kötéllel a lányos mamák, de azért van ott baj elég. Más a világ itt Amerikában. Ha jó Cuba szivart nem kapnék, hát kétségbe lehetne esni. De nem attól fáj az én szívem, hogy nem mehetek el Cubán zeurokra és nem lesz meg az a kellemes társaságom, melyet oda haza úgy megszerettem, hanem egyes-egyedül azért, mivel Önt kell itt hagynom, én edes szép donna Valenciám.

Emlékszik-e még első találkozásunkra? Bizonyára nem. Hisz Ön semmire sem emlékszik, ami engem illet. Zuzmarás téli est volt. Ön néhány barátjával és barátnőjével együtt vacsorált a Granadai nagy szállóban, hová én is eljártam egy-egy teára. Egy közös barátunk bemutatott, Ön hideg volt mint mindig, de talán nem is volt hidegebb mint máskor. Távol ültünk egymástól s én egyebet sem tehettem, mint megfigyeltem az Ön egész lényét. Csendes, szelid mosolyu, illetudó asszonynak láttam, kiről sohasem hittem volna, hogy Barcelonában játszotta gyermekjátékait. Nem is törődtem vele

nagyon sokat, mert nem szeretem a flegmatikus asszonyokat. Az én vérem cataloniai, ott pedig nem igen tudják mi az a flegma. Hogy nyugodtan hallgattam a társaság semmitmondó társalgását, Ön véletlenül szénézett. Tekintete én reám is esett. Ah! ezt a tekintetet nem fogom elfelejteni sohasem. Nem a színe teszi széppé a szemet. Az ön szeme nem szép, tudniillik abban az értelemben, amit a közönséges emberek szépek neveznek, de gyönyörűvé válik abban a percben, amint felemeli tekintetét. Olyan-nak tetszett nekem ez a szem, mint a ragyogó naptény, mely győtesen áttöri a szürke felleget. S mint nincs fényesebb dolog e világon, mint a nap, úgy nincs előttem szebb mint az Ön szeme.

Minek is kellett ebbe a napba nézmem? Most érzem, hogy nem lehet ezt büntetlenül megeselekedni. Megvakultam tőle. Folyton kerestem a társaságát, bár láttam, hogy nem tördik velem. Minden fiatal emberhez volt egy mosolya, egy barátságos szava, csak velem beszélt hidegen, kimérten, bár mindig udvariasan. Menyasszonyomat az Ön kedvéért ott hagytam. Minek nősüljek én, mikor a szívem másé? A hivatalba csak ritkán jártam, úgy hogy el is bocsátottak. Rendesen ott járkáltam Granada sétálóhelyein, mert abban bízam, hogy Ön arra felé fog járni. Ritkán jött ki, s ha találkoztunk, megint csak az időről, a bor és gyümölcstermésről vagy barátainkról beszélünk. Hányszor akartam én egy merész fordulattal áttérni az ember érzelmvilágára, de Ön oly ügyesen át tudott csapni a rózsákról a háztartásra, a sziv-

ről a divatkereskedőre, hogy kénytelen voltam bevallani, mikép sohasem láttam olyan ügyes asszonyt, mint épen Ont. Ezt abból is észrevettem, hogy mindjobban kerülte a társaságot, s ha ezt nem lehetett megtenni, meghusított minden alkalmat, hogy négyszemközt beszéljünk.

Egyszer mégis sikerült. Egy nagyobb társasággal kimentünk Saguntóba. Az elbűvölő szép vidék s az a tudat, hogy néhány órát az Ön társaságában fogok tölteni, egészen elvette az eszemet. Sikerült melléje ülnöm. Esküszöm, hogy Ön nem járult hozzá még egy szempillantással sem, hogy oda menjek. De engem ellenállhatatlanul vonzott valami, aminek ma sem tudnám okát adni, de ami egész életemre lényeges befolyással volt.

Sűrűn höpintettünk a pompás saguntói, viarozói és alcirai borokból. A szívem mind hangosabban dobogott, a vér hevesebben lüktetett ereimben: meg nem állhattam, hogy egész közel ne menjek Önhöz, s mialatt egy piros rózsát nyujtottam át, megkérdeztem, vajjon érti-e mit mond e virág. Egy pillanatig mintha zavarban lett volna, de csak egy pillanatig. Mert rögtön visszanyerte lélekjelenlétét, hátradült székében, mi által tőlem eltávolodott, s a legnyugodtabban elkezdett beszélgetni a — szomszédjával.

Kiállnék bármily büntetést, ha ezt a tolkodást el nem követtem volna. De hát késő, s én egész viselkedésemből, mely most ép oly udvarias, de még hidegebb mint ezelőtt, látom mint bántja Önt a társaságom. Ugy érzem, hogy Onnek csak egy szivességet tehetek: elmegyek messzire. Estramadurában van egy kis szőlőföldünk, ott

HIREK.

Tájékoztató.

December 12. B. K. hitközségi ülés.
December 13. Közigazgatási bizottság.

A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— **Személyi hír.** Rónay Jenő főispán holnap Pancsovára utazik, a hol a választásokra való tekintettel, e hó 30-ig fog időzni.

— **Templomszentelés.** Német-Czernyáról írják lapunknak, hogy ott a napokban szentelték fel a község új, diszes templomát, melyet a czernyákai bőkezű főura, gróf Csokonics Endre építtetett újra kilencezer forintnyi költséggel a lakosság számára. A templom kicsiny ugyan, de azért ép elég nagy a hívek befogadására és minden tekintetben modern. A régi roskadozó szentegyház helyében immár egy pompás épület áll, mely örök időken keresztül dicséri a jótékony patronust. A felszentelési ünnepélyen megjelent az egész község lakossága, ugyancsak a környékbeli községekből számosan. Az ünnepélyes aktust Káplár Mihály plébános végezte, majd ugyan csak ő szentelte fel azt a diszes lobogót, melyet a Koch házaspár ajándékozott a zombolyai leánykölösternek.

— **Cecília napja Kis-Zomborban.** Kis-Zomborról írják: November 21-ike kedves ünnepe a mi községünk lakosságának, mert ezen a napon ünnepli nevenapját Kis-Zombor jó anyaga, a köztisztviselőben álló Rónay család egyik legrokonszenvesebb tagja, Rónay Cecil urhölgy ő nagysága. Es multával az éveknél a minden körökben észlelhető ragaszkodás és tisztelet, mely e jótékony szívű hölgyet, csak annál szilárdabb lesz s évről-évre többen ragadják meg az alkalmat, hogy a szegények gyámolítójának, a szűkölködők támaszának meghozzák tiszteletük adóját, melyre ő oly bőven rászolgál. Ez idén is már a névnapot megelőző napon nagy és fényes társaság gyűlt össze a Rónay család vendégszerető kastélyában. Vasárnap a társaság férfitagjai vadászatot rendeztek, melynek igen szép eredménye volt, a mennyiben 60 nyulat, 20 fácánt és egy rókat ejtettek el. Este előkelő társaság adott egymásnak találkát a vendégszerető házában. Ott voltak: Rónay Jenő főispán, báró Gerliczy Ferenc, Urbán Péter, Abaffy Emil, Eckhardt Oszkár, Rónay Emil, László, Mihály és Aladár, valamennyien nejeikkel, Leonhardiné ő excellenciája, Rónay Dóra és Borzecky Ella urhölgyek, továbbá Blaskovich Aladár és Ernő, Kövér Lajos, Gyika Elemér, Návay Iván és Lajos, Veres Károly, báró Malcombes osztálytanácsos, Kayser Lajos plébános, André pénzügyigazgató és a család számos rokona, tisztelője. Másnap, Cecilia napján valóságos bucsujárás volt a Rónay házában. Egymásután jöttek el a község öregei,

meghuzhatnám magamat, de attól tartok, hogy ez nincs elég messze, s egy szép napon ismét ott volnék Granada feledhetlen tengerpartján. Elmentem hát messzibbre. A mi gyamatunkra Cubába, hol új életet akarok kezdeni. Távol Öntől, be akarom bizonyítani, hogy le tudok mondani, ha kell, arról is a mi legdrágább nekem.

Megbocsát-e nekem? Ugy határoztam el, hogy sohasem jövök többé Európába, s Önnek soha többet nem beszéllek szerelemről. Tudom, hogy Önnek közönyös vagyok, de ha szívében egy kis sajnálat támad egy ember iránt, ki tisztán, minden utógondolat, minden érdek nélkül oda adta a szívét, küzdje le a konvencionális és banális szemérmét, fogjon tollat a kezébe s írja meg minden aláírás nélkül csak ezt az egy szót: „Megbocsátok”. Ebből tudni fogom azt, hogy Ön nem haragszik reám azért, mert nekem többet ér, mint a világ összes asszonyai. De ne írja meg nekem ezt a szót akkor, ha azt kívánja, hogy lemondjak arról, mikép ismét gyönyörködjem az Ön örökké feledhetlen szép szeméből tekintetében. Csak ezt az egyet ne kívánja tőlem. S ha megharagudott reám, amiért mindezt elmondtam teljes őszinteséggel és leplezetlenséggel, gondolja meg, hogy ezek egy oly ember szavai, ki lemondott arról, hogy Önhöz ez életben ismét bizalmasan szóljon.

Ég áldása kísérje!

Mercédes Lobregas.

köztük az előjáróság számos tagja, a honorációrok hölgyei, a tantestület és számos egyesület képviselői, hogy kifejezzék a község lakóinak jókívánatait, melyeknek Arpás Gyula plébános lendületes szavakban adott kifejezést. Megható jelenet volt, mikor a kis-zombori kisdudovó küldöttei, négy bájos kis leány szavalta el az ártatlan kisdudok mindenkit elragadó bájjával verses felköszöntőjét. Nagy hatása volt Szász Mátyás ékesszavú parasztagdászónoklatának is, kiritka eloquentiával indította meg az ünneplést és a hallgatóknak szívét. Délben fényes ebédet adtak, melyen szebbnél szebb felköszöntők hangzottak el. Ebéd után a vendégek legnagyobb része elutazott.

— **Törvényjavaslat a névmagyarosításról.** Mint értesülünk, a kormány legközelebb törvényjavaslatot szándékozik kidolgozni, amely szerint a névmagyarosításhoz szükséges okmányok bélyegmentesek volnának.

— **Tanárok szövete.** A temesvári középiskolai tanárok tegnap Laky Mátyás dr. főreáliskolai igazgató elnökelete alatt értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy a délmagyarországi középiskolai tanárok rendszeres szövetezetté alakulnak. Az alapszabályok kidolgozásával egy bizottságot bízta meg. Az alakuló közgyűlés december hónapban lesz.

— **Uj község-háza.** Nagy-Tószegről írják, hogy az új község-háza, mely egyike lesz a legzsebbebbeknek a hasonlóak között, nem sokára elkészül s rövid idő múlva átadható lesz hivatalának.

— **A Nagybecskerekeli Sakkör f. hó 21-én** tartotta meg évi közgyűlését. Az évi jelentések megtétele után Bielek Mihály elnök a tisztikar nevében lemondott, mire a közgyűlés új tisztikart választott. Elnök: Filkóvits Boldizsár. Alelnök: Virágh Vilmos. Titkár: Kálmán Mór. Pénztárnok: Zimmerer Győző. Ellenőr: Wolfinger Viktor. Választmányi tagok: Baranyi Bódog, dr. Krsztonosits Jenő, Rottenberg Jakab, Haidegger Ödön, Eckfeld Mór, Eckstein János, Bielek Mihály, Rippka Armin, Gresita Szvetozár, Wertheimer Béla, Kokits A. F. és Drágits Miklós. Filkóvits Boldizsár az elnöki szót elfogadlában megköszöni a beléje helyezett bizalmat s kifejezi, hogy főfeladatának fogja tekinteni a hanyatló érdeklődést a kör iránt ismét feléleszteni. E célból szakkestélyeket, társas vacsorákat és versenyeket fog rendezni; kéri a választmányt, s a kör minden egyes tagját, hogy eme működésben támogassák, különben a kör a becskerekeli egyesület nagy részének sorsára jut: életképességét elveszti.

— **Meglopott főispán.** Rónay Jenő főispánt, mikor tegnap Kis-Zomborból hazafelé utazott, meglopták. A hordár Szegeden egy első osztályú szakaszba tette le a holmit, közte egy táskát, melyben pénztárca és egyéb értékes dolgok voltak. Mire a főispán beszállott, éppen ez a táská hiányzott. Az eddigi kutatások semmi eredményre sem vezettek.

— **Szegény gyermekek felruházása.** Pancsovai levelezőnk írja, hogy a Pelikán vendéglőben a tavasszal megalakult első magyar asztaltársaság az idén tartja első karácsonyünnepélyét, a mennyiben december hó 22-én tizenöt szegény leányt lát el meleg ruhával. — Részünkről csak azt fűztük tudósítónk közleményéhez, hogy azok a szegény lányok bizonyára szívesen elengednék a fényes ünnepeket, ha valamivel előbb kapnák a ruhát, mert december 22-ig egy egész hónap van még s azalatt csonttá fagyhat a világ a ruhátlan gyerekekkel együtt.

— **Typhus-járvány.** Zombolyáról jelentik, hogy a községben és környékén a typhus járványszerűleg fellépett és a jelekből ítélve félt, hogy veszélyesebb jellegeket ölt. A hatóságok megtették az összes előkészületeket, melyek főleg a tisztaságra vonatkoznak.

— **Egy család tragédiája.** Suciu két nap óta pihen az örök sikertben. Megtébolyodott neje Budapesten előhalott. Három árva maradt otthon... A délvidéken még mindig a szerencsétlen család tragédiájáról folyik a szóbeszéd... A család egyik volt barátja meséli, hogy tény, miszerint Suciué arzenikummal babrált, a mikor szomszédnői panaszoktól, hogy sok patkányuk, egerük van. Nem ez kényszerítette azonban a családot Suciu holttestének febonczoltatására. Suciu ritka nemes szellemű ember volt. Senki sem árulta volna el, hogy neje iszákos volna. A nyáron idegbaja miatt Radegundba küldte feleségét. A fürdő azonban nem használt neki. A régi maradt: pusztítani, zuzni volt egyedüli türelmetlen vágya. Suciu szeptember végén lett

hirtelen beteg. Akkor árulta csak el, hogy fél szerencsétlen hitvesétől. Azért is szállította a kórházba, majd a budapesti tébolydába. „A mig egészséges nem leszek, ne eresszék hozzám nőmet” — ez volt Suciu utolsó kívánsága, szava. Nem is láthatták élve egymást viszont.

— **A pancsovai selyemgyár.** Annak idején megirtuk, hogy Pancsován nagyobb szabású selyemfonógyárat szándékoznak létesíteni. Ez ügyben e napokban — mint Pancsováról írják nekünk, — Bezeredy Pál miniszteri megbízott értekezletet hívott egybe, melyben részt vett Mattanovich Adolf polgármesteren kívül több tanács- és képviselőtestületi tag. Bezeredy miniszteri biztos az értekezleten kifejtette, hogy ezen gazdasági és művelődési ág fontosságától áthatva, részéről azon lesz, hogy az ügy a városhoz nézve kedvező elintézését nyerjen. Még e hó folyamán egy állami mérnök lesz Pancsovára leküldve, ki a létesítendő gyár tervezetét és költségvetését fogja elkészíteni.

— **Szállítási kedvezmények.** A torontál-megyei gazdasági egyesületi értesítő már közölte a vármegyei gazdaközösséggel, hogy a kereskedelemügyi miniszterium elrendelte, hogy az erőtakarmányfélék 20%-nyi kedvezményes szállításban részesítenek. Ezen viteldíjkedvezmény azonban csak oly küldemények után alkalmaztatik, melyeknél az a körülmény hogy a kedvezményre jogosítva van, a vármegyei gazd. egyesület által kiállított igazolvánnyal bizonyíttatik. — Ismételten felhívja az egyesület ennél fogva az érdekelte gazdaközösséget, hogy mindazon esetekben, midőn erőtakarmányféléket rendel a kedvezményes szállítás érdekében kiállítandó igazolványért forduljon a gazd. egyesülethez.

— **A gyümölcsfaterenyésztők figyelmébe.** A torontál-megyei gazdasági egyesület közhírré teszi, hogy községi faiskolák, egyesületek, tanítók, lelkészek és földművesek részére az állami intézeteknél nagymennyiségű vadoncok, ojtógalyak és ojtványok vannak készletben, melyeket említettek díjtalanul is megszerelhetnek, ha ez irányú kérvényüket a földművelésügyi miniszteriumhoz a vármegye alispánja útján ez évi december hó 31-ig benyújtják.

— **Hazafias iskolai ünnepek.** Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter a tanfelügyelőknek egy rendeletet s az egyházmegyei hatóságokhoz átiratot intézett a hazafias ünnepeknek az iskolákban való megünnepeléséről. Fontos nemzeti cél birta a minisztert a rendelet kibocsátására, amelylyel a nemzeti érzésnek már a gyermekek lelkébe való minél mélyebb oltását tűzi ki feladatul. Legelőszérűbbnek látná a miniszter, hogy azokban az iskolákban, ahol tíz hónapig tanítanak, a koronázás évfordulóján, június 8-ikán tartanak meg az ünnepet; ahol tíz hónapnál rövidebb ideig tanítanak, október 4-ikét, a király nevenapját, vagy május 3-ikét jelöli meg olyan napnak, amelyen a hazaszeretet erejére különösen felhívják a fogékony gyermeklelkéket. Így szól többek között a rendelet:

Most, a midőn az ezredéves forduló magasztos és kegyeletes ünnepeihez lezajlottak s belépünk a második évezredbe, kétszeresen meg kell fontolnunk az első évezred történetének tanulságait. Szükséges, hogy a hazaszeretnek, a nemzeti összeforradás tűzének olthatatlan lángja az egész nemzetet körülfogja. Ennek a lángnak ápolása, folytonos élesztése, általánosítása csakis úgy lehetséges, ha már a zseme gyermekek ráneveltetik a nemzeti összetartásra, ha valamennyinek tudatába megy át, hogy mindnyájan ugyanegy anyának, a szeretett hazának gyermekei vagyunk — mert a későbbi korban vissza vissza csendülő ifjúkori érzélem a leghatalmasabb élesztőjévé fog válni a felnöttek hazafias érzelmeinek is. E láng élesztésére nagyon fontos alkalmat találunk abban, ha az iskolák ifjusága a szent korona, az ország címére, színe és zászlójára, mint a nemzeti eszme és összetartás jelvényeinek beható ismeretére úgy oktattatik, hogy azokban ne csupán a díszet lássa, de irántuk kegyeletes, hódoló tiszteletet érezve, bennük magát a nemzetet megszeresse. Ez okból szükségesnek találtam a királyi tanfelügyelőség figyelmét felhívni arra, hogy a tankerülete területén levő állami, államilag segített községi és községi elemi nép-, polgári, alsófokú kereskedelmi és iparostanonc iskolákban évenként tartani szokott iskolai ünnepeknek a jelzett hazafias irányban való rendezése iránt intézkedjék.

— **Megrugta a 16.** Csemen Tamás tót-aradóczi gazda bejött ma a hetipiacra s mikor tíz óraker hazafelé hajtott, épp akkor jöttek ki felé a községi népiskolából a fiúk. Csemen megállította a lovait, s eközben a mint néhány gyerek ugrándozva odakerült a kocsii mellé, a ló az egyik fut halántékra rugta. A gyereket, a ki nek sérülése nem veszélyes, künn ápolják a központi kórházban.

— **Az éhség.** Az ideai felette sovány esztendő, melynek nyomában nyomor, inség jár, elrettentő árnyékát veti már most előre az egész országban tapasztalható közbiztonság ijesztő állapotára. Es az a sok dologkerülő, csavargó, aki jobb esztendőben mégis csak jutott valamire, most már, de különösen majd a tél nyomorában, merészebben és vakmerően kér kenyeret. Ha nem adnak: lop, üt, gyilkol. Pancsován a minap már reggel óta egy beteges kinézésű oláh ember ólálkodott a Józseffőherceg és János utcában levő gabonaügynökség irodahelyiségei előtt. Majd az egyikbe, majd a másikba nézett be vizsgálólag. Délután 10 óraker a Bully-féle irodából Treuer Leo, 14 éves fiú átment a szomszédba a honnan pénzt hozott és visszatért az irodába. Erre belépett hozzá az a gyanus alak és kérdi a fiút, mialatt közeledik, hogy itt hagyhatja-e a ködmenét, míg majd érte visszajő, de ezzel már torkon ragadta a fiút, a hüvelykujját a szájába szorítván. A fiú a földre esett, a román paraszt pedig egy jó hosszú konyhakést húzott elő. Treuer e közben az oláh újját alaposan megharapta, s kiabálni kezdett, mire az ajtóban csakhamar megjelent egy inas és a közeli kofaasszony. A paraszt megijedve, eleresztette a fiút és elillant. A rendőrség mozgásba hozta összes erőit, a vámbházakhoz telefonált és a révaufalvi uton levő vámbházon túl Lóc József rendőralapítvány, aki egy lovasrendőrrel és a megtámadott fiúval odasietett, a tettet elfogta, aki egy kocsi hátsó ülése mögött elrejtözve ült. Kihallgatván előadta, hogy ő Deme Juon, petrovoszello illetőségű lakos. Beismeri, hogy a fiút földre teperte, de csak azután, hogy ez a 14 éves fiú őt szóváltás közben pofonvágta, a késről nem tudja, hogy hogy esett ki ködmenéből a földre. Különbösen csavargó és — éhes.

Színház és irodalom.

— **A vígceek.** Peterdék tavalyi kasszadarabja tegnap este is összehozta a rendes zónaközönséget. Tartozunk annak a kijelentésével, hogy a tavalyi „vígéc-előadások“ aránytalanul jobbak voltak a tegnapinál, a mennyiben az összes szereplők jobb ügyhöz méltó buzgalommal valóságos kabinetalakításokat mutattak be. Így aztán sűrűn lehetett tegnap este is hallani, hogy „... mennyivel különb volt az első Abelesz-pár, a Gizi, a Kónyai stb.“ A darab mindannak dacára nem tévesztette el hatását a közönség lelkes tapsokkal fogadta már belépésük alkalmával az egyes szereplőket, u. m. Peterdynét, Tuboly Klementint, Havasinét, Havasit, Fűredit, Nádassyt, Radnait, Peterdyt. — th —

— **A népszabadság könyvéből.** Benedek Eleknek a Magyar nép multja és jelene című méltán nagy érdeklődést keltett; két kötetes művéből megjelent a második füzet, melynek elején mindjárt két művészi kivitelű műmelléklet köti le figyelmünket. Az egyik a magyarok bejövételt ábrázolja, a másik pedig eleven, mozgalmos kép: az I. Endre korabeli fejérvári népgyűlést idezi elénk, midőn a király az ősi szokáshoz híven a népet is gyűlésbe hívja. Ep ezidőben tetőpontra hégott volt a bálvány és a kereszt szüdelme, melyet rendkívül érdekfeszítően ír le Benedek, a nép vissza akar tánni a pogány hitre s a táltosok lázítják az ország minden részéből összesereglett népet. Ez a mozgalmos jelenetet örökíti meg a rajzoló. Külön fejezetet szentel az író Szent Lászlónak, ügyesen kapcsolván össze a róla szóló legendákat, hagyományokat a történeti tényekkel, kimutatván, hogy bár Szent László törvényei kegyetlenül szigorúak voltak, mégis Szent László emléke, Mátyás kivételével, a legszebben maradt meg a nép lelkében, mert törvényei nemcsak szigorúak, de igazságosak is voltak. Ebben a füzetben indul meg még egy igen érdekes fejezet: a csirájában levő megyei és községi élet rajza, egyben megismertetvén velünk a nép akkori életét, gazdálkodását, a föld mivélését, annak eszközeit. A lebilineselő elbeszélést sikerült szövegeképek élén kitük, melyek közt különösen érdekes az, mely azt magyarázza, miként mérték őseink a földet — nyílövésékekkel. Nagy előnye Benedek könyvének, hogy a föld népeinek történetét írván, nem feledkezik meg a nagyobb országos esemé-

nyekről sem s így az olvasó a történelem fonálán ismerkedik meg a par-sztság történetével. Most, hogy a második füzetet is olvastuk, még nagyobb érdeklődéssel várjuk a további füzeteket, az elnyomott nép küzdelmeinek történetét. A népszabadság e könyvét, igazi bibliáját, melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Egy-egy füzet ára 30 kr. s elő is lehet rá fizetni a kiadó Athenaeumnál és minden könyvkereskedőnél, még pedig 5 füzetre 1 frt 50 krral, 10 füzetre 3 frral, 20 füzetre 6 forinttal és 40 füzetre, vagyis az egész könyvre 12 frral.

— **A Hála könyve.** Köszöntők és alkalmi mondókák. Irta Gerley Széver. (Dobrowsky és Franke kiadása. Ara 50 fillér) Tiszta nyelven gördülő verssorok, ideális gondolatok s a köszöntők stereotip formájától elütő gyermekversek gyűjteménye. A minden családi ünnep kedvesebb tételére alkalmas kis könyvet ajánljuk olvasóink figyelmébe.

— **A szabadságharc képes bibliája.** Vasárnap jelent meg Jókai, Bródy és Rákosi 1848-ának második füzetét, mely méltó folytatása az elsőnek. A mi immár elhagyja az előkészítő események és alakok tárgyalását s a forradalom történetének forró levegőjében él. Wesselenyi két arcképe után Kossuth követté választásának képe következik, azután az európai forradalmak sora. Kossuthnak híres bécsi szereplésében nincs egyetlen mozzanat, melyről képet ne látnánk itten. Es pedig egykoru, hű képet művészi kivitelben. Itt van, a mint a hajó megindul velük, a mint a hajóhidra lépnek, a mint összeülekeznek a bécsiekkel, a mint bevonulnak Bécsbe, a mint a Burgba mennek, a mint a Mehlmarkton megállva, Kossuth beszédet mond a néptengernek, karjaira kap egy gyermeket s így szól: „Ince, a szabad Ausztria jövendő polgára! Mi kiküzdjük, ők majd élvezik és fentartják a szabadságot. Nézzétek a gyermeket, ha felnő férfivá, akkor már a szabadság régen az egész emberiség közkincese lesz!“ — A füzetet megint egy oldal pompás gúnykép zárja, valamennyi a megbukott Metternichből üz csufot. — A harmadik füzet márczius 15-ikével fog foglalkozni. Az 1848, melyben 1200 kép lesz, mindösszesen 30, egyenkint 30 kros füzetekben jelenik meg. Tehát az egész munka ára semmi körülmények között nem lesz több 9 frtnál. Erre kötelezte magát a kiadó: a „Révay Testvérek Irod. Int. R. T.“ Az egyes füzetek kaphatók a helybeli könyvkereskedésekben.

— **Nagy verseny fejlődik ki manapság a fővárosi napilapok közt: szellemi és anyagi erők érdekes versenye.** A magyar olvasó közönség, melynek száma a két utolsó évtized alatt százszorta nagyobb lett, csak előnyeit élvezzi a példátlan versenynek: olvas, íél és a legjobbat választja. Bátran fölveszi a versenyt az olyan lap, mint a Pesti Hírlap, mely immár huszadik éve szolgálja a magyar közép osztályt és a magyar nép érdekeit, diadalra segítve a szabadelvűség világhódító eszméit, utját egyengetve az igazi demokrata gondolkodásnak a nemzet mind szélesebb rétegeiben. Ezt tüzte ki feladatának husz év előtt s ehhez a programjához rendületlenül hű maradt oly nehéz időkben is, mikor az ily magatartás áldozatokba és sok kockáztatásba került. Epen azt becsüli a liberálisizmus e bátor előharcosában a művelt magyar olvasó közönség, mely a magyar sajtó terén páratlanul álló támogatásban részesíteti kedvenc lapját. A Pesti Hírlap oly irói gárdát egyesít maga körül, melyhez hasonlóval egy más lap sem dicsekedhetik. Elég legyen csak felmiltni: Kenedi Géza (Quintus), ifj. Ábrányi Kornél, Balogh Pál, Beksic Gusztáv, Murai Károly, Tóth Béla, Kozma Andor (Koboz), Kóbor Tamás, Tömörkény István, Agai Adolf (Porzó), Gerő Ödön, Bede Jób, Vázsonyi Vilmos, Kálnay László, Krudy Gyula stb., stb., elsőrendű publicisták, tárcás és humoros karcolatírók neveit. Nincs tovább ma egyetlen oly lap sem, mely annyi kedvezményben részesíténé olvasó közönséget. Minden előfizető teljesen díjtalanul kapja meg kárácsonyi ajándékkul a Pesti Hírlap nagy képes naptárát, a legkitűnőbb szépirodalmi és közhasznú közleményekkel teli vaskos és diszes kiállítású kötetet, melynek az olvasó egész éven át veszi hasznát, s azonkívül minden hónapban ingyen kap egy-egy kis csinos kiállítású jegyzéknaptót; a Párisi Divat című, hetenkint megjelenő, pompás képekkel illusztrált divatlapot pedig kedvezményes áron (negyedévre 1 frt) rendelheti meg. Maga a Pesti Hírlap is, bár ma a kétség-telenül a legbővebb tartalmu lap (naponkint 20—24, vasárnapokon 32—40 oldal szöveggel jelenik meg) negyedévre csak 3 frt 50 kr, egy óra pedig 1 frt 20 kr, mely összeg a Pesti Hírlap kiadóhivatalába (Budapest, V., Váci-körút 78. szám) címzendő.

Táviratok.

Miniszterek Itthon.

Budapest, nov. 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bánffy báró miniszterelnök és Lukács pénzügyminiszter ma Budapestre érkeznek, hogy jelen legyenek a Ház holnapi ülésén.

A delegáció.

Budapest, november 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik, hogy a hadügyi albizottság ma délután két óraker folytatta a tegnapi megkezdett ülését.

Batthány gróf mandátuma.

Budapest, nov. 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Illetékes helyen megczáfolják azt a hirt, mintha Batthány Tivadar gróf lemondana képviselői mandátumáról.

A tőzsdéről.

Budapest, nov. 23. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) Buzában a kínálat és vételkedv egyaránt lanyha, néhány ezer mm. változatlan. Kötetett:

- Buza márcz.-április 12:07—12:08
- Rozs 5:57— 5:58
- Zab márcz.-ápr. 6:53— 6:55

Szerkesztői üzenetek.

Alibunár. A szóban forgó esetet fővárosi levelezőnk közölte velünk, a döntvény számát azonban nem tudjuk.

Sztarcsova. Nem közölhető.

VASUT-ÜGYEK.

A magyar királyi államvasutak.

Anyagszállítási pályázati hirdetmény. A magyar királyi államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőség, e 1898. évben felmértülő kocsii gázberendezési alkatrészek szükségleteinek fedezésére ezennel nyilvános pályázatot hirdet. Az anyagok részletes kimutatása, mely egyszerűsített ajánlati mintául is használható, az üzletvezetőség anyagbeszerzési osztályánál (I. d.) Budapest külső Kerepesi-ut 2-ik ház-csoportjában kapható.

Ugyanezen kimutatásban fel vannak sorolva az egyéb pályázati és szállítási feltételek. — Az ajánlat 50 kros bélyeggel ellátva lepecsételve s a borítékon „ajánlat a 35.949/97.“ számhoz felirattal megjelölve legkésőbb 1897. évi december 7-én déli 12 óráig nevezett üzletvezetőség anyagbeszerzési osztályához betérjesztendő.

Budapest, 1897. november hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Városi színház.

N.-Becskekerek, ma kedden 1897. nov. 23-án.

NI O B E.

Bőhözát 3 felvonásban. Írták: Harry, Paulton és A. E. Paulton. Fordította: Szomaházi. Rendező: Fűredi Károly.

S z e m é l y e k:

- Dum Péter, az általános biztosító társaság igazgatója — — — — Fűredi Károly
- Karolin, a felesége — — — — Bérczi Mari
- Griffin Helén } Karolin hugai — — — — Havasiné
- Griffin Hetti } — — — — Biró Irén
- Griffin Cornél, Karolin bátyja — — — — Radnai György
- Lord Hamilton Tomkins — — — — Peterdi Sándor
- Siloks Péter — — — — Havasi Ferencs
- Mifton Magda, nevelőnő — — — — Tuboly Clementin
- Beatrice, Siloks leánya — — — — Szász Anna
- Mary szobaleány — — — — Serfői Ida
- Niobe szobor — — — — Peterdiné Anna
- Innings Fülöp — — — — T. Nádassy J.

Kedápte este 7 1/2 óraker.

Hirdetések.

385. B. v. k. szám. 1897.

Arverési hirdetmény.

Közírré tétetik, miszerint a tek. nagybecskereki kir. tszék 1897. évi 13470. számú végzésével megkeresett tek. n. becskerekir. járásbírósnak 1897. évi 21195. szám alatt kelt végzése folytán az államkincstár részére Steiner Ferencz sz. elleméri lakosnál 10 frt és jár. iránti kielégítési végrehajtás utján 1897. évi november hó 5-én felülfoglalt 1495 frt 78 kr-ra becsült italok, hordók és butorokból álló ingóknak alperes lakásán Sz. Elleméren bírói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladatása 1897. évi december hó 6-ik napjának d. e. 8 órára tűzetett ki.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, úgy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, miszerint az 1881. évi LX. t. cz. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéseig alólirhoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

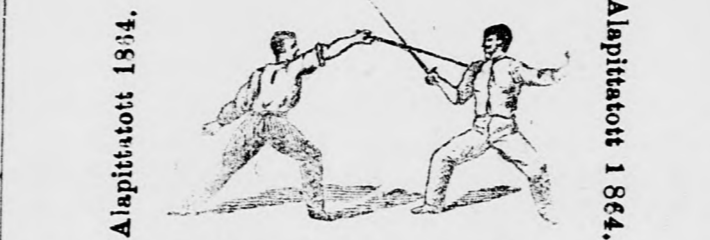
Kelt Nagybecskereken, 1897. évi november 15-én.

Kiss István,
kir. bir. végrehajtó.

1089-11

Gyermekek köpenyek
gazdag választékban
5 frttól feljebb.
A legelőcsőbb bevásárlási forrás Dél-magyarországon
Kovács Gedeon-nál Nagybecskereken.
Szabott árak.
862/f-8.4

PACHOLEK KÁROLY,

1015-5.4 Budapest.

Első magyar kard-, sarkantyú- és vívófelszerelési gyár
VIII. ker. Balassa-utca 5. sz.Raktár és iroda: IV. ker. Korona-utca 4. sz.
a Szervita épülettel szemben.

Ajánlja saját gyártmányu, a hadseregben előforduló összes tiszti stb. kard, sarkantyú, valamint gyermekkardok és vívó felszereléseit továbbá raktáron csakis eredeti Olasz vívó felszerelések, azontul tiszti, legény-ségi keztyük stb., egyenruházati czikkek tartatnak.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.
Árjegyzékek rendelésénél kérem megírni tiszti, katonai czikkek vagy vívófelszerelésről legyen.

Torontáli helyi érdekű vasutak.

10655. szám.

1043-3.1

Hirdetmény.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget értesíteni, miszerint vonalaink állomásain kézbesíthetetlenül raktározó áruk és talált tárgyak az üzletszabályzat 38. és 70. §§-ainak határozmányai értelmében f. hó 29-én d. e. 9 órakor N. Becskerek-Bégapart állomásunkon nyilvánosan elárvereztetnek.

Nagybecskerek, 1897. nov. 20. án.

Az Üzletigazgatóság.

8979. szám. kig. 97.

1038-1.1

Pályázati hirdetmény.

400 frt évi fizetéssel rendszeresített Szent-Péter községi második segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűleg felszerelt kérvényeiket december hó 10-éig adják be.

Perjámoson, 1897. november 14. én.

Gyertyánffy,
főszolgabíró.

Hirdetmény.

Szilágymegyében, Tasnádon, az érmelléki járásban, a tasnádi vasuti állomástól egy negyed órányira, közvetlen a Nagykaroly-tasnádi állami mű-ut mentén, Nagykarolytól másfél órányira fekvő 893 cat. hold szántó, 213 cat. hold kaszáló és 12 holdnyi major udvar, egy tagban a szükséges és jókarban levő gazdasági épületekkel ellátva 1898. évi január 1. től 6. esetleg 9. évre haszonbérbe kiadó, esetleg eladó. A birtokon nagyobb összegű törlesztéses kölcsön van bekebelezve.

Bővebb felvilágosítást ad 1037-3.1 a „Nagykarolyi Kereskedelmi és Iparbank részvénytársaság.”

Hirdetések

felvételnek

a lap kiadóhivatalában.

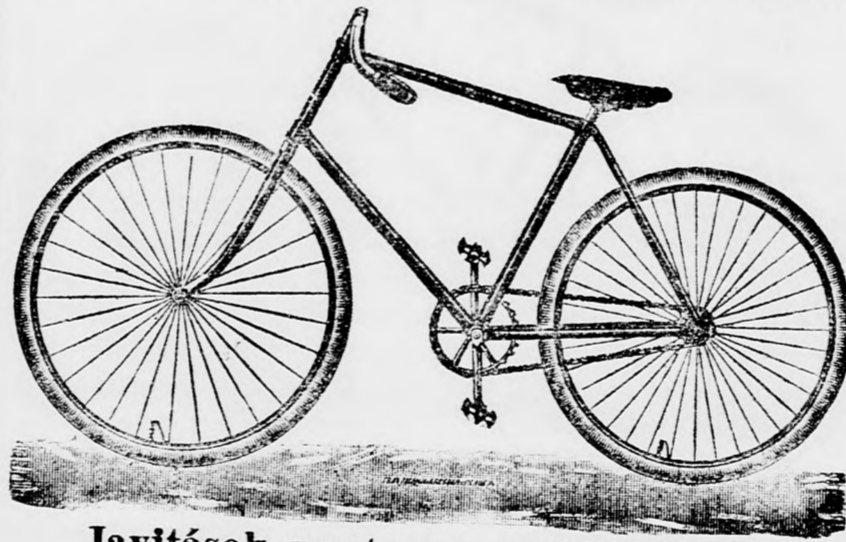
„SCHWIFT-FEGYVERGYÁR-KERÉK”

„STIRIA”,

a világgiacon legjobbnak elismert kerékpárok; továbbá

„PREMIER-HELICAL”

és egyéb elsőrangú gyártmányok.

Javítások pontosan eszközöltetnek.

Raktáron tartatnak: esengetyűk, lámpák, cyclometerek, lábtartók, csomagtartók, fogaskerekek stb.

Torontálmegyében egyedüli raktár a hirneves

„TELESCOP-SZIVATTYUK”-ból.

NOVÁK J. C.

Nagybecskereken.

433-28.1

Elsőrangú hazai gyártmány.

Gőzcséplők

Pontos cím:

ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁRRÉSZVÉNY-TÁRSULAT
BUDAPEST.Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyáramely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.Rendelések megtétele előtt
kérjük minden szakbavágó
kérdéssel bizalommal hoz-
zánk fordulni.Részletes árjegyzékkel
és szakaszerű felvilágosítással díjmentesen
szolgálok.

Szecskavágók.

Morzsolók.

982-12.3

Telefon 35. szám.

Telefon 35. szám.

KURLÄNDER IMRE

Nagybecskerek, Korona-utca 585/II. szám, a gőzmalommal szemben.

Elsőrendű

száraz tűzifa

azonkívül valódi szagtalan

porosz köszén

Wildenscheinsegen-Richterhof-féle bányából.

Magyar királyi marhasó
métermázsánként 6 frt 90 kr.

841-52.30

Trachit törtekövek kövezésre.